

Programa școlară
pentru disciplina

Practică pedagogică

Clasele a IX-a și a X-a
Curriculum de specialitate (CS)
pentru filiera vocațională, profilul pedagogic, specializarea
Pedagogia educație nonformală

NOTĂ DE PREZENTARE

Practica pedagogică este inclusă în filiera vocațională, profilul pedagogic, specializarea *Educație nonformală* și reprezintă o componentă esențială a setului de discipline psihopedagogice și metodice. Practica pedagogică are un rol fundamental în dezvoltarea competențelor generale și în pregătirea elevilor pentru asumarea viitoarelor roluri profesionale specifice domeniului educației nonformale. Prin intermediul experiențelor practice, viitorii specialiști în educație nonformală își dezvoltă abilitățile de comunicare, de gestionare a grupurilor, de proiectare, implementare și evaluare a unor programe educaționale adaptate nevoilor specifice ale beneficiarilor.

În elaborarea programei au fost valorificate drept repere următoarele:

- rolurile profesionale ale specialistului de educație nonformală din instituții (after-school, muzee, case de cultură, cluburi, biblioteci, ateliere, asociații, biserici, uniuni, săli de expoziție, familii, spații de joacă, spații stradale etc.);
- rolurile profesionale ale specialistului de educație nonformală în spațiul instituțiilor de învățământ extracurricular (în grădinițe, școli, licee);
- logica internă și stadiul actual de evoluție a științelor educației și disciplinelor conexe;
- experiența pozitivă în domeniul practicilor din spațiul educației extrașcolare;
- elementele de proiectare curriculară specifice educației nonformale;
- prevederi ale Legii învățământului preuniversitar nr.198/2023 cu completările și modificările ulterioare, precum: centrarea pe copil, individualizarea procesului de educație, includerea părinților ca parteneri educaționali, prevederi ce țin de responsabilitatea asigurării în procesul educațional a siguranței fizice și psihologice a copiilor.

Competențele specifice urmărite prin practica pedagogică în clasele a IX-a și a X-a au fost formulate pornind de la rolurile profesionale ale profesionistului de educație nonformală și de la competențele generale vizate prin studierea disciplinelor pedagogice și psihologice, pe parcursul învățământului liceal, în cadrul filierei vocaționale, profilul pedagogic, specializarea pedagogia educației nonformale.

Structura programei cuprinde următoarele elemente:

- Nota de prezentare;
- Competențe generale;
- Competențe specifice;
- Exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele generale sunt definite pentru întreg nivelul liceal, în cadrul filierei vocaționale, profilul pedagogic, specializarea *Educație nonformală*.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora.

Conținuturile învățării sunt mijloace prin care se urmărește realizarea competențelor.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrele didactice în utilizarea prezentei programe școlare în ceea ce privește proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare- evaluare în concordanță cu specificul disciplinei.

Conceperea demersului didactic în concordanță cu programa elaborată oferă oportunitatea orientării și centrării predării și învățării pe achizițiile finale ale studiului disciplinei și valorificării

tuturor conținuturilor teoretice și mai ales practic - acționale dobândite în cadrul celorlalte discipline din curriculumul diferențiat.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

CG1	Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și contextul de desfășurare al activității pedagogice
CG2	Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun
CG3	Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică
CG4	Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale
CG5	Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

CLASA a IX-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS) ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și ale contextului în care se desfășoară activitatea pedagogică

CS.1.1. Identifică tipul instituției educaționale în care se desfășoară practica pedagogică (cercuri, cluburile și palatele copiilor, case de cultură, centre culturale municipale sau județene, biblioteci publice, muzee, centre educaționale muzeale)

- *elaborarea de organizatori grafici care evidențiază specificul instituției de practică (structura administrativă, programul zilnic, orarul grupelor etc.);*
- *realizarea unui infografic sau a unei prezentări digitale cu titlul: „O zi la muzeu/palat/ bibliotecă, casa de cultură etc.”(activitate în care elevii practicanți vor prezenta programul detaliat al unei zile / o intervenție educațională de tip nonformal);*
- *realizarea unui tur virtual al instituției (folosind aplicații ca Thinglink, Google Slides interactiv etc.);*
- *activitate colaborativă pe platforma Padlet: fiecare elev adaugă observații despre structura instituției în care face practica pedagogică.*

<p>CS.1.2. Descrie mediul fizic și psihosocial al instituției de practică (spațiile, dotările, climatul educațional, relațiile între membrii implicați)</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizarea unor fișe de prezentare a spațiilor și dotărilor existente în instituția de tip nonformal, accesul la mijloace educaționale, jocuri de societate, aplicații digitale; – completarea unor grile de observare cu accent pe ambianța educațională și interacțiunile din cadrul unei grupului de beneficiari; – studii de caz despre programele și proiectele educaționale din comunitățile de proveniență (titlu, inițiator, parteneri implicați, beneficiari, obiective urmărite, activități, evaluare -indicatori cantitativi și calitativi etc.); – activitate colaborativă în care elevii propun soluții pentru adaptarea mediului la nevoile participanților cu CES.
<p>CS.1.3. Observă intervenții educaționale variate, dezvoltând strategii eficiente de comunicare și de colaborare cu personalul specializat din instituțiile de practică (cercuri, cluburile și palatele copiilor, case de cultură, centre culturale municipale sau județene, biblioteci publice, muzee și centre educaționale muzeale, cluburi sportive)</p> <ul style="list-style-type: none"> – completarea unor fișe de observare a intervențiilor educaționale desfășurate de specialist/profesorul mentor de educație nonformală; – utilizarea unor grile de analiză/checklist-uri pentru a descrie specificul comunicării în contextul educației nonformale; – participarea la sesiuni/activități de debriefing/reflecție ghidată alături de profesorul coordonator de practică; – reprezentarea sub formă de organizatori grafici a tipurilor de educatori nonformali și a metodelor de intervenție educaționale specifice; – realizarea unui podcast educațional în echipă: „Activități nonformale pentru tineri” sau alte tematici conexe.

GC 2. Proiectează intervenții educaționale în baza prevederilor legale și a documentelor în vigoare din domeniul educației, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculum de specialitate și disciplinele din trunchiul comun

<p>CS.2.1. Identifică elementele esențiale ale procesului de învățare nonformală desfășurat în instituții cu specific nonformal</p> <ul style="list-style-type: none"> – participarea la desfășurarea unor activități de educație nonformală (de exemplu: ateliere de dezvoltare personală, team-building-uri, dezbateri, cafenele publice, campanii de voluntariat, proiecte de implicare civică, vizite de studiu, festivaluri, seri culturale, teatrul educațional, tabere educaționale, excursii, serbări școlare, afterschool); – completarea fișelor de observare pentru activitățile educative desfășurate; – elaborarea unor hărți mentale/ mind mapping pentru categoriile de activități desfășurate; – completarea unor grile de observare/checklist-uri special concepute pentru activități specifice sau pentru etape comune ale activităților; – exerciții de analiză asupra documentelor oficiale privind educația nonformală, a ghidului animatorului, a altor ghiduri și resurse pentru activitățile de animație; – analiza unor planificări ale activităților propuse în cadrul Școala Altfel și Săptămâna Verde; – realizarea unor scurte sesiuni de dezbateri privind eficiența activităților din programele naționale de educație nonformală din perspectiva rezultatelor învățării; – realizarea unor observații asupra principalelor elemente componente ale activităților de educație nonformală.
<p>CS.2.2. Corelează achizițiile învățării dobândite din studiul disciplinelor de specialitate cu exemple practice din activitățile educative observate în instituții și organizații de educație nonformală</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizarea unor materiale ce vor fi parte în portofoliul de practică, prin care elevul prezintă cum aplică în activitățile observate cunoștințe din celelalte discipline pe care le studiază; – elaborarea unui podcast/vlog/blog despre practică în care elevii discută experiențele observate și corelații cu disciplinele studiate; – realizarea unui interviu video sau scris cu un animator socio-educativ sau coordonator de activități nonformale.

CG 3 Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică

<p>CS.3.1. Identifică caracteristicile activităților educaționale nonformale (varietate, flexibilitate și caracter facultativ) în vederea proiectării unor experiențe de învățare atractive, adaptate nevoilor, intereselor și particularităților de vârstă ale educabililor</p>
<ul style="list-style-type: none"> – studierea documentelor oficiale specifice educației nonformale; – utilizarea tehnicii avocat - procuror - judecător: elevii primesc extrase pe baza cărora sunt repartizați în: „avocatul” care susține argumente în favoarea unei text desprins din documentul curricular, „procurorul” aduce contraargumente, iar „judecătorul” analizează punctele de vedere și formulează o concluzie; – analiza documentelor elaborate de animatorul socio-educativ (planificarea anuală - proiectele tematice, planificarea activităților dintr-o săptămână, proiectul activităților unei zile); – activitate pe Jamboard, Padlet, Popplet sau Classroom Screen: elevii adaugă sticky notes despre importanța fiecărui document curricular prezentat în cadrul practicii pedagogice.
<p>CS.3.2. Reflectează asupra eficienței abordărilor metodologice, formulând observații și posibile sugestii de îmbunătățire adaptate activităților educaționale nonformale (parașcolare, perișcolare, extrașcolare etc.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> – prezentări/postere/infografice digitale despre importanța activităților de educație nonformală (parașcolare, perișcolare, extrașcolare); – activitate de reflecție colaborativă pe Padlet: elevii adaugă reflecții personale despre activitățile educative observate; – elaborarea unei culegeri digitale (în Padlet, Popplet etc.) cu idei de jocuri, activități ludice observate în practica pedagogică; – derularea unei activități de tipul „Escape Room educațional” în care elevii descoperă tipuri de activități nonformale prin rezolvarea de provocări.

CG 4 - Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale

<p>CS.4.1. Identifică elemente de specificitate ale abordărilor metodologice utilizate în intervențiile educaționale observate în instituțiile de educație nonformală</p>
<ul style="list-style-type: none"> – discuție dirijată după activitatea de practică pornind de la: „Cum a procedat animatorul pentru a-i îndruma pe beneficiari să manifeste interes?”; – realizarea unei liste cu materiale didactice utilizate; – elaborarea unei hărți mentale digitale (MindMeister, Coggle) cu materiale și activități ludice, jocuri observate în practica pedagogică; – realizarea unui colaj digital sau poster despre jocurile observate în contextul educației nonformale; – realizarea unei culegeri digitale de jocuri pe Google Drive sau Padlet; – crearea unei prezentări interactive (în Genially, Slido, Nearpod etc.), cu tehnici de lucru, materiale, mijloace adaptate copiilor cu CES.
<p>CS.4.2. Interpretează eficiența abordărilor metodologice observate, formulând sugestii de îmbunătățire adaptate contextului educațional</p>
<ul style="list-style-type: none"> – utilizarea inteligenței artificiale generative, precum chatbot-uri de tip Copilot, Diffit, NotebookLM, ChatGPT) pentru elaborarea unor proiecte de activitate socio-educativă urmată de discuții dirijate din partea profesorului coordonator de practică: Ce menținem?; Ce schimbăm?; Ce adăugăm?; – implementarea în cadrul practicii pedagogice a unui proiect de comunicare digitală (podcast, vlog sau blog tematic) pornind de la subiectul/tema: „Impactul educației nonformale”; – folosirea tehnicii Think-Pair-Share (TPS) pentru evidențierea importanței asigurării accesului și participării echitabile la educația nonformală pentru toate vârstele.

CG 5 - Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

<p>CS.5.1. Aplică propriile responsabilități și roluri în activitatea de practică pedagogică observativă</p>
<ul style="list-style-type: none"> – discuții de reflecție cu profesorul coordonator despre atitudinea, comportamentul și implicarea în activitățile specifice practicii pedagogice; – realizarea unei autoevaluări scrise: „Cum am contribuit la buna desfășurare a activităților de practică?”;

<ul style="list-style-type: none"> – completarea unor grile de observare/checklist privind competențele demonstrate în timpul practicii (responsabilitate, comunicare, colaborare); – realizarea unui portofoliu digital reflexiv (Google Sites / Padlet) cu imagini, fișe și reflecții privind activitățile din practică; – utilizarea aplicației Mentimeter sau Jamboard pentru reflecție colectivă: „Ce am învățat despre responsabilitatea profesională în contextul educației timpurii?”.
CS.5.2. Descrie sarcinile desfășurate și experiențele dobândite în activitățile de observare și analiză pedagogică
<ul style="list-style-type: none"> – redactarea unui jurnal de practică în care elevul descrie activitățile observate și sarcinile proprii (pregătirea materialelor, asistarea la activități, sprijinirea beneficiarilor); – discuție de grup: „Ce am învățat observând activități de educație nonformală?”. – prezentarea orală a experiențelor trăite în perioada de practică, cu accent pe competențele dezvoltate; – completarea unei fișe reflexive: „Ce am observat – Ce am învățat – Ce pot îmbunătăți”; – realizarea unor prezentări digitale pe grupe cu experiențele din practica pedagogică; – scrierea unei narațiuni educaționale „O zi memorabilă din practica pedagogică”, care să reflecte implicarea personală.

CLASA a IX-a

CONȚINUTURI

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale	1.1. Descrierea instituției de practică (tipul de instituție, programul de funcționare, spațiile/dotările/resursele etc.) 1.2. Mediul social înconjurător și ofertele de educație nonformală extinse (after-school, cluburi educaționale, spații/centre unde se desfășoară cursuri diverse etc.)
2. Activități și intervenții educaționale în educația nonformală	2.1. Specificul asistenței la activitățile educative nonformale (parașcolare, perișcolare, extrașcolare) conduse de profesori/specialiști ofertanți 2.2. Observare modalităților în care profesorii/specialiștii rezolvă probleme educaționale curente 2.3. Modalități de consemnare a observațiilor în caietul/jurnalul de practică 2.4. Modalități de implicare în desfășurarea unor activități de educație nonformală alături de profesorul/instructorul socio-educativ (primirea copiilor, distribuirea materialului didactic etc.)
3. Planificarea, desfășurarea și evaluarea intervențiilor educaționale	3.1. Structura proiectului de activitate socio-educativă 3.2. Modalități de valorificare a elementelor ludice în cadrul activităților nonformale (jocuri potrivite în funcție de vârsta copiilor, de situația de învățare, de dimensiunea grupului, de caracteristicile spațiului, de scopul educațional urmărit) 3.3. Modalități de proiectare și desfășurare a unor scurte secvențe educative nonformale (individual/în echipă) sub supraveghere și cu sprijin discret din partea profesorului coordonator/instructorului socio-educativ 3.4. Specificul evaluării educaționale prin discuții, feedback colegial, interevaluare pentru optimizarea activităților educative nonformale propuse/susținute
4. Reflecția profesională asupra experiențelor de practică pedagogică	4.1. Tehnici de reflecție metacognitivă asupra cunoștințelor și experiențelor acumulate pe parcursul practicii pedagogice 4.2. Instrumente de înregistrare/consemnare a experiențelor și reflecțiilor din cadrul practicii pedagogice (jurnale de practică, grile și fișe de analiză și reflecție, portofoliul elevului practicant etc.) 4.1. Autoanaliză și autoevaluare propriilor cunoștințe și experiențe acumulate pe parcursul practicii pedagogice 4.2. Completarea unor reflecții personale de tip <i>jurnal profesional</i> despre activitatea specialistului în educație nonformală; modul în care a acționat în

Domenii de conținut	Conținuturi
	calitate de elev practicant în centrele de practică; modul în care s-a schimbat ca persoană sau ca viitor profesionist în domeniul educației nonformale

CLASA a X-a
COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și contextul de desfășurare al activității pedagogice

CS.1.1. Explică specificul instituțiilor/ organizațiilor educaționale, a documentelor școlare și structurilor de organizare și funcționare
<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unor proiecte pe echipe de lucru despre îmbunătățirea spațiului interior/exterior din instituția de practică; - studii de caz despre importanța spațiilor exterioare de învățare (ex: grădinile senzoriale de învățare); - analiza standardelor privind materialele de lucru în educația nonformală; - completarea unor grile/checklist-uri special concepute pentru a analiza tipurile de materiale, jucării existente în instituția de practică.
CS.1.2. Aplică strategii de comunicare și de colaborare cu personalul din instituțiile/organizațiile de practică (educatori/profesori, psihologi, personal auxiliar, instructor soci etc.)
<ul style="list-style-type: none"> - completarea unor grile cu observații structurate asupra modului în care personalul specializat comunică și colaborează la nivelul echipei, cu părinții și cu alți parteneri educaționali; - aplicarea tehnicii controversei creative: elevii vor dezbate bunele practici observate și vor propune modalități de îmbunătățire a comunicării și colaborării profesionale; - elaborarea de către elevii practicanți a unei broșuri digitale, infografic, protocol cu tehnici care să faciliteze comunicarea și colaborarea în activitățile nonformale; - realizarea unor tutoriale video, cu telefonul mobil sau software simplu de editare precum InShot, CapCut, Vimeo Create, care prezintă scenarii/tehnici de comunicare incluzivă ; - identificarea unor articole științifice, studii, ghiduri care conțin modalități/tehnici de comunicare, toate organizate într-un Padlet sau Wakelet, de către elevii practicanți; - întocmirea unui chestionar de nevoi în vederea planificării unui proiect socio-educativ.

CG 2 - Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun

CS.2.1. Descrie modul de aplicare a conținuturilor din cadrul activităților nonformale observate
<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de descriere a surselor și criteriilor de organizare pedagogică a conținuturilor specifice contextului educației nonformale; - participarea la o sesiune de Rolestorming referitoare la conținuturile specifice educației nonformale;

<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unor organizatori cognitivi (tehnica Bula dublă/ Double Bubble Map) pentru a evidenția similitudinile și deosebirile dintre conținuturile educaționale abordate în diverse instituții specifice educației nonformale; - realizarea unei cărți digitale (StoryJumper, Blabberize): „De la concepte științifice la resurse ludice”, elevii practicanți vor elabora o carte digitală interactivă cu resurse adaptate (povești, conținuturi STEAM etc.), prezentate într-o manieră accesibilă, captivantă și concretă pentru particularitățile beneficiarilor.
<p>CS.2.2. Implementează, cu sprijin din partea mentorului, elemente de conținut specifice educației nonformale în elaborarea unor secvențe educaționale simple, concepute pentru categorii diferite de beneficiari</p>
<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui proiect socio-educational cu tema educației outdoor, destinat copiilor cu vârste între 6 și 12 ani, pe echipe de lucru; - elaborarea unor posibile intervenții educaționale care sprijină includerea copiilor cu nevoi speciale (ex: copiii neurodiverși, copiii proveniți din medii socio-economice defavorizate, copiii aparținând minorităților etnice, copiii cu potențial aptitudinal înalt) în activitățile nonformale; - elaborarea pe echipe de lucru a unor jocuri (de spargerea gheții; de energizare; de cooperare) pentru teme precum: "Fără granițe pentru drepturile omului"; „Educația ecologică” etc.

CG 3 - Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică

<p>CS.3.1. Aplică metodele, mijloacele și formele de organizare adaptate particularităților individuale ale copiilor și contextelor în care se desfășoară practica pedagogică</p>
<ul style="list-style-type: none"> - proiectarea unui „Hackathon de idei verzi pentru comunitatea locală” - elevii vor fi organizați în echipe de lucru și vor proiecta un hackathon pentru adolescenți între 15-18 ani, având ca scop generarea de soluții inovatoare la o problemă de mediu locală (ex: reducerea deșeurilor, promovarea energiei verzi, crearea de spații verzi); - atelier cu povești și eroi: elevii vor proiecta o activitate nonformală de storytelling și joc de rol (durată 35-40 minute) pentru copii cu vârste cuprinse între 6 și 8 ani, având ca teme dezvoltarea empatiei și a abilităților de rezolvare a conflictelor simple; - crearea unui podcast educațional de grup: „Ce metode funcționează cel mai bine în activitățile nonformale”.
<p>CS.3.2. Analizează eficiența diferitelor abordări metodologice în contextul educației nonformale.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - susținerea cu sprijin/pe echipe de lucru a unor scurte secvențe de activitate nonformală (ex: ice-breaker, activitate principală, debriefing, încheiere); - misiune outdoor: fiecare elev va fi responsabil pentru implementarea unor acțiuni outdoor (durată 10-15 minute) cu un grup restrâns de beneficiari (ex: copii de 8-10 ani sau colegi); - implementarea simulată sau pilot a unui proiect de amenajare a unui spațiu urban sau școlar (ex: parc, curtea școlii, zonă verde) sub forma unui Playscape cu scop educațional; - proiect de micro-cercetare: elevii vor identifica o nevoie specifică a unui grup mic de beneficiari (ex: 3-5 copii într-un centru de zi) și vor planifica și implementa o intervenție educațională nonformală (durată 20-35 minute), adaptată exact aceluși context și aceluși beneficiari.

CG 4 - Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale

<p>CS.4.1. Explică legătura dintre obiectivele activităților educative și metodele, tehnicile sau instrumentele de evaluare utilizate</p>
<ul style="list-style-type: none"> - observarea activităților educative desfășurate de instructorul socio-educativ, identificând obiectivelor de învățare urmărite; - elaborarea unor grile/chestionare de evaluare a gradului de satisfacție a beneficiarilor față de o activitate educațională nonformală; - joc de rol/simulare/tehnica incidentului critic: elevii, lucrând în perechi, vor simula un proces de evaluare: unul va fi "facilitator-evaluator", celălalt "participant-evaluat". "Facilitatorul" va concepe un set de întrebări deschise pentru un interviu de debriefing, cu scopul de a ghida "participantul" să-și autoevalueze abilitățile dobândite într-o activitate nonformală recentă;

- utilizarea instrumentelor digitale precum Kahoot, Socrative, WayGround, Slido, Mentimeter pentru crearea unor quiz-uri, sondaje și întrebări care permit colectarea instantanee de feedback de la beneficiarii activităților nonformale.

CS.4.2. Analizează metode și tehnici simple de evaluare a activităților educaționale și a impactului asupra beneficiarilor, în concordanță cu specificul educației nonformale

- evaluarea unor activități nonformale pe baza unor grile/fișe/checklist-uri;
- elaborarea de instrumente de feedback digitalizate: elevii folosesc instrumente digitale (precum Google Forms, SurveyMonkey, Typeform sau chiar Slido/Mentimeter) pentru a crea un scurt chestionar sau o fișă de feedback;
- realizarea unor simulări/joc de rol: elevii împărțiți în perechi, își asumă rolurile de „organizator al unei activități nonformale” și de „expert evaluator”;
- joc de rol – simularea unei activități nonformale (ex. „Atelier de comunicare”), urmată de aplicarea unei metode de evaluare (feedback scris, „Ce am învățat?”);
- elaborarea unei rubrici simple de evaluare pentru o activitate nonformală;
- Tehnica „3-2-1” (3 idei, 2 întrebări, 1 dificultate): elevii evaluează impactul unei activități nonformale pe care au realizat-o în clasă;
- aplicarea tehnicii „Masa rotundă” (Round Table) – fiecare elev exprimă un aspect pozitiv și unul de îmbunătățit la activitatea nonformală susținută/simulată.

CG 5 - Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

CS.5.1. Analizează propriile trăsături, atitudini și comportamente manifestate în contexte educaționale, raportându-le la profilul specialistului în educație nonformală

- realizarea unor dezbateri/discuții dirijată asupra calităților specialistului în educație nonformală (creativitate, empatie, comunicare, adaptabilitate, organizare);
- fișă de autoevaluare – elevii completează o grilă privind trăsăturile proprii comparate cu profilul specialistului în educație nonformală;
- studiu de caz: identificarea trăsăturilor necesare unui animator socio-educativ sau facilitator nonformal;
- joc de rol – simularea unui atelier nonformal; după exercițiu, elevii își analizează comportamentul (comunicare, colaborare, inițiativă);
- portretul profesionistului în educația nonformală – exercițiu în care elevii conturează/schițează profilul specialistului în educație nonformală;
- activitate pe Padlet „Eu, viitorul specialist în educație nonformală...” – elevii postează trăsături personale, impresii legate de profilul specialistului în educație nonformală;
- Miro/Jamboard – Harta trăsăturilor mele: elevii construiesc o hartă vizuală a atitudinilor și comportamentelor proprii în situații educaționale;
- activitate în aplicația Mentimeter – Autoportret profesional (cloud de cuvinte cu cele mai importante trăsături ale specialistului de educație nonformală).

CS.5.2. Evaluează importanța activităților de practică pentru formarea competențelor profesionale specifice domeniului educației nonformale

- discuție dirijată despre rolul activităților practice în pregătirea specialistului în educație nonformală (ex.: animator socio-educativ, facilitator, mediator comunitar);
- eseu argumentativ: „De ce este esențială practica pentru formarea mea profesională?”;
- realizarea unui interviu în perechi: elevii discută despre experiențele lor practice (proiecte, voluntariat) și importanța acestora pentru dezvoltarea personală;
- activitate în platforma Padlet: „Beneficiile practicii mele” – elevii postează experiențe, competențe dobândite și exemple concrete de învățare experiențială;
- poster digital în Canva: „Practica – cheia formării specialistului în educație nonformală”;
- realizarea unui document colaborativ de tipul Google Docs – evaluarea competențelor profesionale prin completarea unei grile de autoanaliză.

CLASA a X-a
CONȚINUTURI

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale	<p>1.1. Descrierea instituției de practică (programele și proiectele educaționale dezvoltate, spațiile/dotările/resursele etc.)</p> <p>1.2. Mediul social înconjurător și ofertele de educație nonformală extinse (after-school, cluburi educaționale, spații/centre unde se desfășoară cursuri diverse etc.)</p>
2. Activități și intervenții educaționale în educația nonformală	<p>2.1. Specificul asistenței la activitățile educative nonformale (parașcolare, perișcolare, extrașcolare) conduse de profesori/specialiști ofertanți</p> <p>2.2. Modalități de observare a modalităților în care profesorii/specialiștii rezolvă probleme educaționale curente</p> <p>2.3. Modalități de consemnare a observațiilor în caietul/jurnalul de practică</p> <p>2.5. Modalități de implicare în desfășurarea unor activități de educație nonformală alături de profesorul/instructorul socio-educativ (organizare tranziții, participare la rutine diverse, implementare secvențe scurte de activitate, etc.)</p> <p>2.7. Analiza interacțiunilor cu specialiștii implicați în activități educative nonformale</p>
3. Planificarea, desfășurarea și evaluarea intervențiilor educaționale	<p>3.1. Structura proiectului de activitate socio-educativă (argument, analiza de nevoi, descrierea grupului-țintă, scopul și obiectivele proiectului, resursele utilizate, activitățile desfășurate, diseminare).</p> <p>3.2. Proiectarea unor activități de educație nonformală incluzive și accesibile (ținând cont de anumite particularități precum vârstele diferite ale participanților, mediile educaționale diferite, spațiile culturale etc.)</p> <p>3.3. Modalități de valorificare a elementelor ludice în cadrul activităților nonformale (jocuri potrivite în funcție de vârsta copiilor, de situația de învățare, de dimensiunea grupului, de caracteristicile spațiului, de scopul educațional urmărit)</p> <p>3.4. Metode și instrumente digitale pentru elaborarea și implementarea activităților de educație nonformală</p> <p>3.5. Modalități de proiectare și desfășurare a unor scurte secvențe educative nonformale (individual/în echipă) sub supraveghere și cu sprijin discret din partea profesorului coordonator/instructorului socio-educativ</p> <p>3.6. Specificul evaluării educaționale prin discuții, feedback colegial, interevaluare pentru optimizarea activităților educative nonformale propuse/susținute</p>
4. Reflecția profesională asupra experiențelor de practică pedagogică	<p>4.1. Tehnici de reflecție metacognitivă asupra cunoștințelor și experiențelor acumulate pe parcursul practicii pedagogice.</p> <p>4.2. Instrumente de înregistrare/consemnare a experiențelor și reflecțiilor din cadrul practicii pedagogice (jurnale de practică, grile și fișe de analiză și reflecție, portofoliul elevului practicant etc.)</p> <p>4.1. Autoanaliză și autoevaluare propriilor cunoștințe și experiențe acumulate pe parcursul practicii pedagogice.</p> <p>4.2. Completarea unor reflecții personale de tip <i>jurnal profesional</i> despre activitatea specialistului în educație nonformală; modul în care a acționat în calitate de elev practicant în centrele de practică; modul în care s-a schimbat ca persoană sau ca viitor profesionist în domeniul educației nonformale.</p>

SUGESTII METODOLOGICE

Pentru profesia de specialist în educație nonformală sunt necesare cunoștințe temeinice, dar mai ales aptitudini specifice. Rolul practicii pedagogice este acela de a dezvolta viitorului specialist în educație nonformală abilități specifice de a proiecta, organiza și desfășura proiecte socio-educăționale pentru diferite categorii de beneficiari.

În conceperea programei s-au avut în vedere: schimbările sociale, digitalizarea, starea de bine a elevului și a profesorului, cât și dezvoltarea gradată a competențelor generale. În același timp, prin conținuturile integrate este propus un demers autoreflexiv care însoțește parcursul personal și profesional al absolventului de profil pedagogic.

Programa oferă exemplificări pentru activitățile de învățare menite să sprijine profesorul sau orice persoană din acest domeniu și nu numai, ce dorește să găsească strategiile optime în formarea competențelor profesionale, punând pe primul plan aplicarea, gândirea critică, derularea unor secvențe a unor microproiecte. Se dorește ca prin lectura personalizată a programei, fiecare cadru didactic să valorifice creativitatea de care dă dovadă și să pună elevul în situații de învățare autentice. Unele dintre activitățile de învățare au la bază propuneri sau exemple de bună practică generate din activitatea de practică pedagogică derulată pe parcursul mai multor ani.

Pe lângă rolurile educative, viitorul specialist în educație nonformală trebuie să dețină și abilități de consiliere și management al grupurilor și al parteneriatelor socio-educăționale. În acest sens, practica pedagogică, prin fiecare intervenție educațională observată sau simulată, va contribui la fundamentarea procesului de formare inițială în domeniul educației nonformale. Sprijinul permanent și încrezător al profesorului coordonator de practică va reprezenta un model de colaborare și susținere pentru elevii. De asemenea, practica pedagogică va asigura condiții de atență cunoaștere și individualizare, astfel încât fiecare elev să aibă succes în activitățile întreprinse.

Din totalul orelor alocate acestei discipline, 25% sunt la dispoziția profesorului coordonator de practică pentru aprofundare, remediere sau pentru dezvoltarea unor proiecte de interes pentru elevi.

În acest context este **recomandat** a se utiliza, în cadrul orelor de practică pedagogică, abordări metodologice care stimulează gândirea critică a elevilor, motivația pentru cariera în domeniul educației nonformale, analiza și reflecția personală:

- *observarea* reprezintă o metodă fundamentală pentru cunoașterea grupurilor de beneficiari;
- *studiul de caz* oferă posibilitatea analizării unor experiențe educaționale nonformale particulare;
- *discuția colectivă* presupune un schimb reciproc de informații, idei, impresii, păreri, propuneri, pornind de la activitățile de educație nonformală demonstrate de profesorii ofertanți;
- *discuția-panel* sau *discuția-forum* reprezintă, de asemenea, tehnici eficiente pentru diseminarea și prezentarea observațiilor colectate de elevii pe parcursul practicii pedagogice;
- *jocul de rol, simularea, tehnica scenariilor, tehnica incidentului critic* permit crearea unor experiențe artificiale sau ipotetice, antrenând elevii în exersarea unor roluri educative și pregătindu-i pentru provocările reale ale domeniului educației nonformale.
- *Jigsaw reading* sau *Cornell notes* sunt tehnici interactive care pot facilita analiza Ghidului animatorului

Evaluarea în cadrul practicii pedagogice trebuie să aibă un caracter formativ. Propunem elaborarea unor *jurnale / portofolii de practica pedagogică* cu instrumente care să integreze o analiză comparativă a ofertelor de educație nonformală (naționale și internaționale), fișe de observare a comportamentului beneficiarilor în activități parașcolare și perișcolare, precum și chestionare dedicate măsurării satisfacției beneficiarilor sau identificării unor nevoi specifice de formare. De asemenea, este esențială încurajarea *autoevaluării și interevaluării*, alături de utilizarea *instrumentelor de reflecție și analiză* asupra experiențelor educative nonformale observate.

Portofoliul de practică pedagogică la care se face referire în paragraful anterior este **recomandat** să fie realizat încă de la clasa a IX-a și să fie folosit pe întreaga durată a practicii pedagogice, respectiv până la clasa a XII-a.

Pentru practica pedagogică derulată în cadrul orelor din clasa a X-a, considerăm că este util ca elevul să poată derula simple secvențe educaționale, sub îndrumarea mentorului de practică. Acest demers vizează atât formarea competențelor specifice, dezvoltarea limbajului de specialitate, cât și corelarea cu conținuturile disciplinelor psihopedagogice studiate.

De asemenea, instrumentele și tehnologiile digitale pot contribui semnificativ la îmbunătățirea activităților desfășurate în cadrul practicii pedagogice. Platforme precum *Padlet* (permite colectarea portofoliilor de practică), *Popplet* (permite organizarea informațiilor, conceptelor teoretice, dezvoltarea proiectelor socio-educaționale) sau *Classroom Screen* (gestionarea activităților de diseminare/feedback) pot aduce beneficii semnificative profesorului coordonator prin eficientizarea comunicării, organizării și monitorizării activităților elevilor practicanți.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Centrul Național de Resurse pentru Tineri (2005). *855 de jocuri și activități. Ghidul animatorului*. Asociația European Youth Exchange Moldova.
- Clipa O., Bogdan I. (2023). *Jocuri creative și recreative pentru dezvoltarea copiilor*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Bogdănescu I., Rus Grigore N. (2001). *110 jocuri pentru copii*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Bocoș, M., Jucan, D. (2022). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului*, Pitești, Editura Paralela 45
- Council of Europe (2019). *Youth Work and Non-Formal Learning in Europe: Theory, Practices, and Policies*, Strasbourg, Council of Europe Publishing
- Cristea, S. (2016). *Dicționar de pedagogie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucuș, C. (coord.) (2017). *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*. Iași: Editura Polirom.
- European Commission (2012). *Validation of Non-formal and Informal Learning in Europe*, Luxembourg, Publications Office of the European Union
- European Youth Forum (2021). *Recognition of Non-formal Education: A Practical Guide for Youth Workers*, Brussels, EYF
- Lăzăric, L., Felician, G., Todica, Gh.-V. (2013). *Manualul animatorului*. București: Fundația World Vision România. Disponibil online: [Manualul animatorului](#).
- Mihăilescu, I. (2018). *Modele și practici în educația nonformală*. Editura Tritonic
- Ministerul Educației Naționale (2020). *Strategia națională pentru învățarea pe tot parcursul vieții 2020–2030*. MEN
- Neacșu, I. (2015). *Învățarea academică și nonformală. Strategii de formare și dezvoltare personală*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Nistor, L. (2016). *Educația nonformală în contextul educației permanente*, Timișoara: Editura Eurostampa.
- Păun, Emil. (2017). *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*. Iași: Editura Polirom.
- Pânișoară, Ion-Ovidiu, Cristea, Sorin. (2024). *Manual de pedagogie pentru profesori*. Iași: Editura Polirom.

- Pânișoară, Ion-Ovidiu. (2015). *Comunicarea eficientă (ediția a IV-a)*. Iași: Editura Polirom.
- Salto-Youth (2022). *Toolbox for Non-Formal Learning Activities*, Brussels: SALTO-YOUTH Resource Centre
- Șerbănescu, L. (2014). *Educația nonformală – repere teoretice și metodologice*, București: Editura Universitară.
- UNICEF România (2019). *Educația nonformală în școală – ghid pentru cadre didactice și lucrători de tineret*.

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
Nicolae Isabela Mihaela	profesor grad I	Colegiul Național "Elena Cuza", București, sector 6
Ichim Elena	profesor dr.	Colegiul Național Pedagogic "Vasile Lupu", Iași
Mărginean Raluca Roxana Șarlea Iuliana	profesor grad I profesor grad I	Liceul de Muzică "Tudor Jarda", Bistrița Colegiul Național "Inochentie Micu Clain", Blaj

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Moșoiu Oana	Lect. univ.dr.	Universitatea din București	Coordonator științific
Rogoz Nicoleta	Lect. univ.dr.	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași	Coordonator științific
Iordache Georgeta	Prof. dr.	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil